

Een kwart van het Nederlandse bijenbestand in twee handen

Bram Cornelissen

Het zal bijenhouders en mijn collega's bekend voorkomen, zelfs in je vakantie ontkom je niet aan bijen. Het is niet dat ze je achtervolgen, maar je komt ze zeker tegen en vaak zoek je het zelf ook wel een beetje op. Afgelopen weken was ik in de staat Washington in het noordwesten van de Verenigde Staten. Daar bezocht ik Olson's Honey in Yakima, één van de grotere bijenhouderijen in de VS. Een hele andere manier van doen dan we in Nederland gewend zijn.

'Damn mites'

Eric Olson is eigenaar van een professionele bijenhouderij gericht op de bestuiving van voedselgewassen. Vorig jaar hield hij er ongeveer 17.000 bijenvolken op na, ongeveer een kwart van het aantal volken in Nederland. Om deze te beheren heeft hij 25 man personeel in dienst.

Toen Eric me een stevige handdruk gaf, begon hij meteen te praten, het gezelschap (niet ingelezen of onderricht in het bijengebeuren) was snel de draad kwijt. Het ging meteen over varroa. In de afgelopen winter was Olson's Honey getroffen door een grote wintersterfte. Zo'n 9.000 bijenvolken waren doodgegaan en het waren die 'damn mites' zoals Eric het noemde. "Nee, eerder ligt het aan mezelf, ik heb wel (mijten) geteld, maar ik heb te laat en onvoldoende ingegrepen", zei hij. Ik voelde me ineens niet meer op vakantie en advies borrelde in mijn hoofd, maar ik bewaarde het voor later.

Olson's Honey in Yakima Valley

Anders dan de naam doet suggereren is Olson's Honey gericht op de bestuiving van voedselgewassen. Het grootste deel van de volken gaat in het voorjaar naar de Amandelteelt in California. Met grote 'semi'-trucks trekken nachtelijke colonnes naar het zuiden, een driedaagse tocht. De amandel is meteen ook de grootste inkomstenbron (almonds, zie tabel hieronder). Hierna komen de meeste volken terug en worden ze deels ingezet in de fruitteelt in de directe omgeving. Yakima

Valley is een belangrijk fruitteeltgebied en Eric heeft zelf ook de nodige hectaren kersen, appels en peren staan. Na het fruit zijn er nog een paar kleinere drachten, onvoldoende om de bijen het hele jaar bezig te houden. In de omgeving van Yakima staan dan ook vele pellets met bijenvolken van Olson's Honey, die gedurende de rest van het jaar de kost bij elkaar harken. Toen we een grote 'beeyard' bezochten waren z'n werknemers net aan het voeren. Na de grote bestuivingsgewassen is er weinig voer meer in de volken te vinden en kunnen ze wat hulp gebruiken. Honing wordt dan ook alleen geogst als er een

surplus bovenop ongeveer 30kg in een volk aanwezig is. De rest blijft zitten als wintervoer.

Crop	Colonies Rented	% of Rentals	% of Rental Income
Almonds	118,850	47%	72%
Tree Fruit	80,746	32%	17%
Berries	21,879	8.3%	3.7%
Seed Production	16,357	6%	3.9%
Oil crop (<i>canola and meadowfoam</i>)	7,684	3%	1.8%
Cucurbits (<i>pumpkin, squash, watermelon, etc.</i>)	3,447	1.4%	0.8%

Data Source: Pacific Northwest (PNW) 2011 Beekeeper Pollination survey by Dewey M. Caron & Ramesh Sagili, Affiliate and Assistant Professor respectively, Dept of Horticulture, Oregon State University & Michael Cooper, Bureau Chief, Division of Plant Industries, ID State Dept of Agriculture, 2012, orsba.org.

17.000 bijenvolken

We namen een kijkje in de koninginnenkweek, gepositioneerd op de veranda van het ouderlijk huis (foto) en in de opslagruimten. Met een dergelijk omvangrijke onderneming is het logisch dat het een plakboel wordt. Honing wordt machinaal geogst en de was wordt verkocht. Omdat ze kunststof raten gebruiken is de wasproductie relatief laag, maar op 17000 volken levert het toch nog aardig wat op, ook gezien de

gunstige prijzen voor bijenwas.

Zoals gezegd ging het ook nog even over varroa, volgens Eric toch het grootste probleem. Ik adviseerde hem om oxaalzuur toe te passen, maar erg happig was hij er niet op. Zijn ervaringen met mierenzuur waren niet goed en dus zou oxaalzuur ook wel slecht uitpakken. Zelf gebruikt hij een mengsel van voedselgranulaat (een roze pap) vermengt met Amitraz.

Dat gaf mij dan weer aanleiding om daar de nodige kanttekeningen bij te plaatsen. Eric Olsen is een eerlijke man, er was in zijn ogen en voor zijn bedrijf nog niks beters, maar tegelijk ziet hij de gebreken van zijn werkwijze en stimuleert het onderzoek van Washington State University (WSU) met een flinke financiële input om meer onderzoek te doen naar nieuwe methoden om varroa te bestrijden. Zo werken ze daar nu aan bestrijding op basis van hop-extracten geogst uit dezelfde Yakima Valley. Tijdens lunch

in het Sweet Beez Cafe (Foto) bracht Eric me in contact met Brandon Hopkins van WSU. Brandon en ik spraken af om informatie te delen over varroabestrijding, ik over oxaalzuur en hij over hop-extracten.

Eric is 71 en zal aan het eind van het jaar zijn zaak overdragen aan zijn manager. Het werd tijd om met pensioen te gaan en daarom had hij een perceel van ongeveer 250 hectare gekocht. Een heuvel zodat niemand boven hem kan wonen met een huis met drie keukens. Ondertussen stond er al weer 60 hectare aan kersen om toch een beetje bezig te blijven. Al met al heeft hij niet slecht geboerd met het houden van bijen.

